

Onderstaand artikel is eerder verschenen in de Nieuwe Drentse Volksalmanak van 2003. In het laatste hoofdstuk over de eendenkooien in Roderwolde en Foxwolde heeft de redactie, met instemming van de auteur, enkele aanvullingen geleverd.

EENDENKOOIEN, HUTTEN, HUSSEN EN GLUPEN IN RODERWOLDE

Henk M. Luning

Een eendenkooi, soms kortweg kooi genoemd, is oorspronkelijk een plek waar diverse soorten in het wild levende eenden werden gevangen voor consumptie. Tegenwoordig worden ze steeds vaker gebruikt om eenden te ringen voor wetenschappelijk onderzoek. De nog aanwezige eendenkooien in ons land mogen we rekenen tot het culturele erfgoed. Een tiental met hun omgeving behoort zelfs tot de belangrijkste natuurmonumenten in Nederland. In het verleden moeten er vele honderden van deze kooien zijn geweest. Friesland telt nu nog 27 geregistreerde eendenkooien en Groningen twee.¹ In Drenthe komt sinds 1828 geen geregistreerd kooi meer voor. Dit is mogelijk één van de redenen dat deze provincie in de literatuur wat dit onderwerp betreft onderbelicht is gebleven. Dankzij het veldnamenonderzoek door Wieringa van het vroegere Nedersaksisch Instituut van de universiteit te Groningen is het mogelijk een vollediger beeld te krijgen van de aanwezigheid van de eendenkooi in Drenthe. Het kooikeren zat de Drenten wel degelijk in het bloed.

Oudste vangmethoden

Onze voorouders profiteerden in vroeger eeuwen rijkelijk van de grote vogelrijkdom van ons land. In het voorjaar zochten ze de eieren van de weide- en watervogels. Van aalscholver, reiger en kwak werden de bijna volwassen nestjongen uit de bomen geschud en geconsumeerd. In de herfst, wanneer de grote scharen trekvogels ons land bezochten, kwamen de vogelaars in actie met alle mogelijke vanginstallaties en waren de kooikers, lijstervangers en vinkers druk in de weer. 'Er is wellicht geen uitspanning te noemen, zo door oudheid eerwaardig, zo door algemeen gebruik vermaard, als de uitoefening der jacht', begon De Wal in 1842 zijn proeve ener geschiedenis van het jachtwezen in Drenthe.² Om vervolgens er op te wijzen 'hoe de natuur den sterveling, ook bij geringe zowel zedelijke als maatschappelijke ontwikkeling, vroegtijdig heeft geleerd zijn bestaan te handhaven en in zijne behoeften te voorzien'.

Vanouds was de vangjacht de meest geschikte methode om het wild levend te bemachtigen, met eventueel als nevendoeel dit te temmen. Voorbeelden van het temmen en dienstbaar maken van de wild gevangen dieren zijn de lokvogels bij de vangst van kievit, goudplevier of gans en de lokeenden bij de eendenkooi. Voorlopers van de eendenkooi waren echter eenvoudige met netten overspannen, doodlopende waterarmen in moerassen waarin de eenden gedurende de ruiperiode gedreven werden.³ Een spoor van deze vroege vangmethode treffen we mogelijk aan in Roderwolde, waar het toponiem 'vogelland' voor komt. In de Zulte onder Roden ligt de eendenkooi bij de 'vogelkampen' en misschien wijzen de vele in Drenthe aanwezige 'vogelpoelen' eveneens in deze richting. Vogels zijn eenden. Wanneer vroeger de jagers en kooikers eenden op het water zagen spraken ze van: 'wat is 't er een vogel an 't

---

¹ Henk M. Luning, *Drentse eendenkooien, hutten, hussen en glupen*. In: N.D.V.A 2003 p. 1 - 29

² J. de Wal, *Bijdragen tot de geschiedenis en oudheden van Drenthe*. Groningen 1842 p. 1

³ J. H. Dam, *Het jachtbedrijf in Nederland en Europa*. Zutphen 1954 p. 137

water' of 'wat vliegt er 'n vogel' en dan vlogen er eenden rond.⁴ Al vroeg ging men er toe over aan de oevers van plas en vaart permanente vangpijpen te plaatsen waarin de eenden gelokt werden. Tot in de zeventiende eeuw werd dit toegepast in de Wijk, waar de Wetering als kooiplas fungeerde.⁵ Het nadeel van deze methode was dat de eenden er niet in werden gedreven, maar gelokt. Het rendement was betrekkelijk gering. Een grote verbetering was het later algemeen toegepaste systeem sloten en kleine poelen te gebruiken of een vijver te graven en daarop aansluitend enige vangpijpen aan te leggen.

Gravure van een eendekooi uit de 17^e eeuw.

Hussen, hutten en glupen

Eendekooien waren er in ons land in allerlei vormen en maten. De in de kop van Overijssel en elders aan te treffen kooien van enkele hectares vinden we in Drenthe niet. Er komen gradaties voor waarbij de naam iets zegt over de grootte van de kooi. De benaming kooi en husse heeft in feite dezelfde betekenis wanneer het gaat om een betrekkelijk kleine kooi, een waterkom met bomen omgeven, waarin men eenden vangt. In oud Nederlands betekent hussen - (op)jagen.

Een hutte was een vanggelegenheid bestaande uit een pijp in een sloot of poel waarin zich ook de tamme lokeenden bevonden. Het begin van de vangpijp noemde men de hutte. In een vroege willekeur van Roderwolde is echter ook nog sprake van het zetten van glupen, dat in Oudnederlands vogelknip of vogelstrik betekent. Het is niet duidelijk of dit woord hier als synoniem voor hutte wordt gebruikt of dat er een nog eenvoudiger vangmethode achter schuilt. Ook een glupe, gluipe of gloepe betekent eendekooi. Hetzelfde woord wordt echter ook gebruikt voor het fuikvormige uiteinde van de vangpijp. Als synoniem voor eendekooi komt de gloepe in Drenthe slechts sporadisch voor. De meest gebruikelijke term bleef hutte. Een hutte lag vaak niet ver van een woning achter een boswallepje of een randje begroeid met riet of ruigte. De gelegenheid om in een hutte eenden te vangen was zeer beperkt als we bedenken dat een husse vast twee, maar ook wel vier of meer pijpen had. De resultaten waren echter sterk afhankelijk van de windrichting. Eenden vliegen steeds tegen de wind op. Daarom kooit men altijd bij die pijp waar de wind door waait in de richting van de plas. Een pijp waar de wind in waait vangt niet. De hutjer had het nadeel dat hij gewoon moest wachten tot de wind uit de goede richting kwam.

De vraag of veldnamen als hutstuk, hutstee, huttekamp en dergelijke betrekking kunnen hebben op bewoning moet ontkennend worden beantwoord. De geografische verspreiding laat

⁴ J. Poortman, *Zuidwest Drentse Historie*. p. 8

⁵ W. Koops, *Het vroegere kerspel De Wijk*. In: N.D.V.A. 1911 p. 226

zien dat bewoning zeer onwaarschijnlijk is. Vrijwel al deze veldnamen worden aangetroffen in de natte madelanden bij de Drentse riviertjes. Zelfs hutakkers op de es liggen meestal niet ver van het lage groenland verwijderd. Zo ligt in Assen de vroegst ontgonnen hussecamp naast de eendenkooi. Latere ontginningen waren er oorzaak van dat de jongere hussecampen steeds verder van de eendenkooi verwijderd waren. Een synoniem voor eendenkooi dat in Drenthe niet gebruikt werd is horde of hurde. In de betekenis van een eventueel los en verplaatsbaar vlechtwerk van rijs op het water, bedoeld om eenden te vangen, was deze term vooral in Friesland in zwang. Een veldnaam die mogelijk betrekking zou kunnen hebben op het vangen van eenden is 'de ribk' onder Oosterhesselen. In Friesland is ribke een gebruikelijk woord voor de val aan het eind van de vangpijp in de eendenkooi. Voor Drenthe moeten we echter waarschijnlijk eerder denken aan het ribben van vlas.

Eerste voorschriften

De vroegste bescherming van eendenkooien in ons land vinden we in 't placcaat op de vogelcooyen' in het Memoriaalboek van den Hove van Holland in 1550. Vervolgens werd daar in 1567 verboden om rond de vogelkooien te schieten, te roepen, op boten te kloppen of met de zeilen te schudden, waardoor de vogels verstoord zouden kunnen worden. In Utrecht gold sinds 1580 een beschermende maatregel en in 1600 conformeerde men zich in Friesland aan het Hollandse verbod. Op grond van het genoemde plakkaat op de jacht voor Overijssel en Drenthe en de volgende jachtwetten constateerde Ketelaar dat de eendenkooien in Drenthe geen bijzondere bescherming genoten.⁶ In zijn algemeenheid is dit terecht, maar de keur die voor Roderwolde en omstreken gelijk met het eerste plakkaat voor Overijssel en Drenthe werd opgemaakt in 1563 zag hij over het hoofd.⁷

Ridderschap en Eigenerfden vernieuwden in 1630 de plakkat en op de jacht onder het verbod van het doden van herten, reeën, duiven en nu worden ook tamme eendvogels genoemd. Men maakt geen regel als er niets te regelen is. Omdat tamme eenden vooral op boerenerven en in eendenkooien worden aangetroffen valt voor het eerst enige bescherming voor deze dieren te bespeuren. Elders moesten de eigenaren van gronden rond de op te richten kooi in het algemeen toestemming geven. In Hollandse vogelkooioctrooien wordt uitdrukkelijk bepaald dat de eigenaar van de kooi tot overeenstemming moet komen met alle belanghebbenden. Dit leverde vervolgens de nodige bescherming voor de kooi op. Het bestuur van de Olde Landschap deed niet anders dan de oude plakkat te vernieuwen waarbij er steeds meer op werd gelet dat de meiers en keuters roers, netten en andere ongerechtigheden afgenomen werden. Voortdurend kwamen er klachten binnen dat de eenden aanmerkelijke schade deden aan het korengewas. Daarom werd in 1663 besloten dat ieder die, van Johannes midzomer tot de laatste augustus, eenden op zijn akkers had, ze tot eigen profijt mocht schieten of doodslaan.⁸ Op 22 maart 1763 wordt het verzoek van enige kooikers om bescherming tegen de verstoring van hun kooien afgeslagen.⁹ Zij moesten het zien te redden met het gebrekkige toezicht van de kerspelsoldaten die tot opzichters der jacht waren aangewezen en voor dit werk van het kerspel een extra warme jas kregen aangemeten.¹⁰

---

⁶ E. C. J. Ketelaar, *Oude zakelijke rechten vroeger; nu en in de toekomst*. Leiden 1978 p. 178

⁷ Ibidem, p. 180

⁸ O.S.A. inv. No. 6 deel 8 pag. 115 no. 17

⁹ Ridderschap en Eigenerfden, deel 8 p.115

¹⁰ Ibidem, deel 18 p.264

De kooi in bedrijf

Eenden hebben de gewoonte overdag niet in hun voedselgebied te blijven, maar naar een plaats te trekken waar ze zonder verstoring kunnen verblijven. Vooral eendenkooien zijn met hun omgeving voor de dieren een oase van rust. Vanaf de kooiplas gaan de vogels tegen de avond op zoek naar eten in de omgeving om pas tegen de morgen naar hun rustgebied terug te keren. In hun kielzog nemen ze soortgenoten zonder vaste rustplaats mee naar de kooi. Behalve de elke avond uitvliegende stal heeft de kooiker een aantal geleewiekte vogels, eenden die niet kunnen vliegen. Dat zijn de lokeenden of voereenden, zij zijn voor hun voedsel sterk afhankelijk van de kooiker. Een groot deel van de stal broedt ook in het kooigebied, dat nog eens bijzonder aantrekkelijk is gemaakt door het uitzetten van vele tientallen broedkorven.

Tegen het einde van de voorjaarsstrek worden een aantal van de gevangen exemplaren gekortwiek. Zij wennen in vrij korte tijd aan de kooiker die hen regelmatig komt voeren en blijven daarom, ook als ze weer kunnen vliegen, op de kooiplas kwartier zoeken. Tijdens de najaarsstrek brengen ze als gezegd hun wilde soortgenoten van de aasplaatsen mee naar de kooi en verzekeren zo de vangst van de kooiker. Om te voorkomen dat deze 'tamme' eenden gedood worden, als ze in de jaagkorf belanden, krijgen ze op de snavel een merkteken. Zijn er voldoende wilde eenden op de plas (het wed) dan zal de kooiker een poging wagen om hen te bemachtigen. De lokstal, de tamme eenden die er aan gewend zijn op regelmatige tijden in de vangpijp gevoerd te worden, moet dan in actie komen. Dit gebeurt wanneer het kooikerhondje in zijn rol van verleider aan de ingang van de vangpijp even in zicht komt. De lokstal weet wat er op het programma staat. De eenden zwemmen de aan weerszijden door rietmatten afgeschermdde pijp in en worden met voer steeds verder naar binnen gelokt. Door de bocht in de vangpijp is vanaf de plas niet te zien dat de sloot dood loopt. De nieuwsgierige wilde eenden volgen de lokstal en zwemmen de pijp in, waar voorshands geen gevaar schijnt te dreigen. Als ze ver genoeg zijn gezwommen komt de kooiker aan de ingang in zicht en verwekt onder de wilde eenden paniek. Hals over kop vluchten ze de pijp in, waar achter het lichte vlak van de jaagkorf de vrijheid schijnt te wachten. Via een soort tuimelaar (het ribke) belanden ze in de jaagkorf. Slechts een enkele keer gebeurt het dat de vogels, als ze merken dat ze in de val zijn gelopen, omkeren en weer naar de plas en de vrijheid terug vliegen. Deze vogels zijn 'afgekooid' zoals de vakterm luidt, omdat ze door deze slechte ervaring vangschuw blijven.

Moderne eendenkooi met rietmatten. (foto afkomstig van de website van Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland)

Eendenkooien kunnen worden onderverdeeld in zomer- en winterkooien. Deze indeling berust op de tijd van het jaar waarin het meeste wordt gevangen. De grens ligt op 1 november omdat in een zomerkooi voor deze datum het grootste deel van het jaarlijks te vangen aantal eenden inderdaad gevangen is. Verder is er een onderscheid te maken in blauwgoedkooien en eendenkooien. Dit heeft betrekking op de soorten eenden die gevangen worden. Bij de eendenkooien gaat het hoofdzakelijk om de wilde eend en in blauwgoedkooien gaat het om pijlstaart, zomertaling, slobbeend en smient. Een combinatie van typen is echter ook mogelijk. Na 1 november komen de trekvogels uit Noordwest-Europa door of gaan hier op weg naar hun overwinteringgebieden pleisteren. Deze buitenlandse eenden vormen een belangrijk vangobject voor de kooiker, die zorgt dat zijn eigen stal voorzien blijft van open water. Wanneer de vogels 's nachts verderop zijn gaan eten werkt de kooiker er hard aan om de kooiplas open te houden. Bij strenge vorst zorgt hij ook voor voedsel, zodat zijn stal bij huis blijft. Hoe milder de winter verloopt, hoe meer buitenlandse eenden hier zullen blijven. Gaat het snel en hard vriezen dan zijn de trekkers ook snel weer weg en valt er niets meer te halen. Doch wanneer de vorstgrens weer naar het noorden schuift en de eenden meetrekken op de terugweg naar het hoge noorden breken er voor de kooiker weer betere tijden aan. Tot 1936 mocht tot eind maart worden gevangen. Daarna werd de vangperiode voor wilde eend gesloten per half februari en voor het blauwgoed per eind januari. Bij het tekenen van de Conventie voor de Bescherming van Vogels te Parijs in 1950 werd in één der artikelen de eendenkooi als vangmiddel veroordeeld. Eendenkooien, zo zei het bewuste artikel, waren in staat vogelsoorten geheel uit te roeien. Op deze veroordeling kwam men in 1963 terug en zag men in dat deze vanginrichtingen niet langer beschouwd konden worden als een negatieve factor in de bescherming van waterwild.

Het einde van de Drentse kooien, hutten, hussen en glupen

Onder koning Lodewijk Napoleon kwam een jachtwet tot stand waarbij de bestaande eendenkooien behouden konden worden onder voorwaarde van registratie. Bovendien moest een bewijs geleverd worden van uitoefening gedurende de afgelopen twaalf jaar. Wanneer de registratie achterwege bleef verviel het recht een eendenkooi te mogen houden. Landelijk gezien werden er tussen 1807 en 1813 in totaal 363 kooien geregistreerd. In Friesland continueerde men in een nieuw jachtreglement van 1803 de toestand van 1795 waarin werd bepaald dat binnen 400 roeden van een geotrooieerde of geaprobeerde eendenkooi niet gejaagd of geschoten mocht worden. De kooien dienden echter toen al minstens dertig jaar in gebruik te zijn. Drenthe kende geen enkele registratie waaruit zou kunnen blijken dat men zijn kooi twaalf jaar gebruikte.

Voor oprichting van nieuwe kooien eiste de wet van 1807 toestemming van de koning en zou met het belang van de eigenaren der omliggende gronden rekening worden gehouden. Voor de kooihouders was van belang dat volgens deze wet de bestaande eendenkooi werd beschermd. Niemand zou kooien mogen storen, belemmeren of beroven, terwijl niet geschoten mocht worden binnen een straal van 100, 200 of 300 Rijnlandse roeden. Bij een straal van 200 roeden kwam dit neer op een oppervlakte van 178 ha. Voor de registratie werd ook met drie tarieven gewerkt. Volgende jachtwetten brachten in de eerste helft van de negentiende eeuw enige wisselingen aan in de afstanden. De veranderingen van het biotoop zal kooihouders er van weerhouden hebben een aanvraag in te dienen. Op de twee kooien van burgemeester G.R.W. Kymmell te Dalen in 1808, de kooi van de landbouwer Lucas Ruinemans te Dalen in 1818 en de kooi van de landbouwer A.E. Draat(d) te Ruinerwolde na, bleef het register voor Drenthe akelig leeg. De onder nummer geplaatste advertentie in de Drentse en Asser Courant van 1 juni 1899 van een grote opkoper die met kooikers wenste te onderhandelen, moet een teleurstellend resultaat hebben opgeleverd.

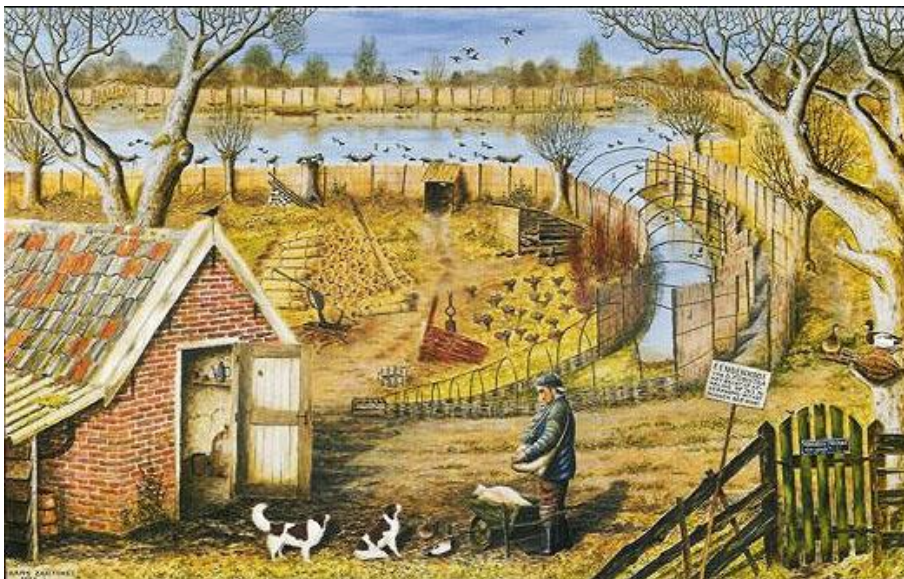
Eendenvangst in het Noorderveld

Het lage noordelijke deel van het Noorderveld had voor zijn afwatering belang bij de maatregelen welke in het Groninger Westerkwartier werden getroffen. Al in de veertiende eeuw waren Peize, Roden en Foxwolde door de abt van Aduard betrokken bij de afwatering van het Aduarder zijlvest en de aanleg en instandhouding van een nieuwe zeesluis.¹¹ Door de weinig efficiënte wijze van waterbeheersing hadden genoemde Drentse dorpen bij voortdurend te maken met overstromingen. Vooral het gebied bij Roderwolde was zwaar getroffen. In 1643 lag zelfs de helft van het bouwland daar wegens het water woest en diende zich geen uitzicht aan op verbetering. Door een relatieve stijging van het grondwaterpeil liep het areaal bouwland in de 17de en 18de eeuw zelfs nog verder terug. Daardoor werd de akkerbouw in toenemende mate ondergeschikt aan de veehouderij omdat grote gebieden van de lage en waterige madelanden voor het vee onbruikbaar waren. Ook in een willekeur uit 1563 waarin door de inwoners van Roderwolde, Foxwolde en Leutingewolde regels werden gesteld voor de jacht en de visserij is hiervan sprake. De visvangst in het Leekstermeer en het houden van hussen of glupen ten behoeve van het vangen van eenden waren noodzakelijk om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Het vissen en vangen van vogels leverde hen zo toch nog een karig bestaan op. De ingezetenen leden echter hoe langer hoe meer schade door vreemdelingen die zich niet ontzagen zelfs de tamme eenden, die nodig waren om de wilde te vangen, af te schieten of heimelijk hutten te plaatsen. Er waren kooikers die jaarlijks 400 en meer eenden opfokten en daar maar 50 van over hielden. Zij beriepen zich zelfs op hun arme vrouwen en kinderen die anders niets te eten hadden, en dat zij voor hun vee voer uit het Westerkwartier moesten kopen. Enige overdrijving zal aan deze ontboezemingen ten grondslag liggen, maar we zien ook dat we te maken hebben met het fenomeen dat vrijwel alle ingezetenen en met hen vele anderen druk in de weer waren met de eendenvangst. Alle middelen die hen ten dienste stonden, van groot tot klein, werden ingezet om iets aan de vogelvangst te verdienen. In de bewuste keur stelden zij nu vast dat niemand die geen vol boer was of niet in het buurschap woonde mocht schieten en hutten, netten, hussen en glupen bouwen of er te vissen. De boete bedroeg drie goudgulden voor de drost en een goudgulden voor de aanbrenner of degene die de overtreder had helpen verjagen. Het roer of busse werd in beslag genomen evenals andere vangmiddelen. Wanneer de ingezetenen zelf toestemming zouden hebben gegeven aan een kennis om te vissen of eenden te vangen vervielen ook zij in deze boete. Overtreders die bij nacht betrapt waren, betaalden het dubbele.

De vraag is hoe we het plaatsen van glupen door vreemdelingen moeten opvatten. Mogelijk betreft het hier in de ruige begroeiing geplaatste ambulante vangpijpjes. Tussen de vele kooien in Roderwolde liggen enige gebieden die geclassificeerd waren als onland en 'vogel-land' werden genoemd. Het zal op dit soort ruige waterige percelen geweest zijn waar de stropers hun slag sloegen. In 1555 bestond Roderwolde uit 22 of 23 huizen die rook en vuur hielden. Op de kadasterkaart van 1832 zijn zonder meer twaalf eendenkooien aan te wijzen. Daarnaast zien we nog enige verdachte plaatsen die qua vorm en gesteldheid eveneens in aanmerking kunnen komen oude vangplaatsen voor eenden te zijn geweest. Enigszins aansluitend aan het gebied lag op de Zulte onder Roden nog de kooi van Floris Aukema. De geschiedenis na te gaan van al deze kooien is een bijna onmogelijke opgave. Zo is er in het schultenarchief van Roderwolde slechts een enkele keer sprake van een overgedragen kooi. In 1737 was het een zekere Frijlinck die zijn boerenplaats met kooi overdroeg aan Pieter Rieuwkema van Minnertsga (bewoners van de Waalborg, red.) en de jufferen Lusing te Westervelde kwamen in 1744 in het bezit van de kooi van Severijn Krijthe die zij aankochten van Berend Hulshof te Groningen.

---

¹¹ Oorkondenboek Groningen en Drenthe, deel 2 no.241

Tekening van een eendenkooi in bedrijf van anoniem kunstenaar. (illustratie overgenomen van Internet)

LIJST van kooien, hussen, hutten en gloepen in Roderwolde en Foxwolde

Voor een deel berust deze lijst op het veldnamenonderzoek door J. Wieringa van het vroegere Nedersaksisch Instituut van de Rijksuniversiteit te Groningen. Na de opheffing van dit instituut is de collectie Wieringa gedeponereerd in het Drents Archief. De lijst pretendeert niet volledig te zijn; zo hier en daar zou er nog een eendenkooitje te voorschijn kunnen komen. Ook is niet altijd het aantal hutten dat op een bepaalde plaats in gebruik is geweest, bekend. Naar schatting moeten er in Drenthe meer dan 160 kooien, hussen, hutten en gloepen in gebruik zijn geweest. De vermelde sectienummers verwijzen naar de kadastrale kaart van 1832 waarvan de kaarten en aanwijzende tafels aanwezig zijn in het Drents Archief. Voor een deel zijn ze uitgegeven in de Kadastrale Atlas.

<u>Plaats</u>	<u>Sectie</u>	<u>Veldnaam</u>
Roderwolde	Het Waal Sectie B 200	het Hortien, kooi
	Het Waal Sectie B 159-160	in het Onland, kooi grenzend aan het Vogeltjesland,
	Het Waal Sectie B 23	kooi, grenzend aan de Mosterdpot
	Het Waal Sectie B 319	Het Riet, achter het kerkhof kooi
	Het Waal Sectie B 308 Het Waal Sectie B 293 Roderwolde Sectie C 269	't Kooigie, kooi met bos Klein Waal, kooi de Kooibos, kooi
Foxwolde	Foxwolde Sectie L 235	gloepe
	Sandebuurt Sectie D 63	de Poel, kooi
	Sandebuurt Sectie D 89	't Kooigie, kooi met bos
	Sandebuurt Sectie D 151	hutte

	Sandebuur Sectie D 181	de Hutstee, hutte
Sandebuur	Sandebuur Sectie D 447 Sandebuur Sectie D 549 en 550	de Kooi, kooi kooi
Matsloot	Matsloot Sectie A 111 Matsloot Sectie A 117 Matsloot Sectie A 156	de Eendekooi, kooi de Oude Kooi, kooi kooi

Ganzen langs de Hooiweg in Roderwolde op Kooihoogte.
(tekening Dina Belga 1989)